

oblike jer je osmi mjesec označen sa AV-GUST, a ne AUGUST, kako bi trebalo biti. To možda u direkciji zagrebačkog ŽTP zna-ju, ali jezična kultura nije samo u znanju, nego i u praktičnoj primjeni toga znanja.

Stjepan Babić

NEOBIČNI OBLICI

Evo, najpre, primera:

Sovjetski list objavljuje *Vorošilove*¹ memoare (Politika, 15. 9. 1967, 1).

Vranickijeva historija marksizma, prevod *Vranickijeve* historije (V. Mikecin, Politika, 11. 3. 1972, 14).

Liči na *Dostojevskog* nihilistu (Politika, 6. 4. 1972, 15).

Kritika *Kauckijevih* stavova (Prosvetni pregled br. 37—38/75, 9).

Život *Ostrovskog* junaka (valjevski Napred br. 1504/77, 16).

Psihološki aspekti *Raskolnikovog* ponašanja, naslov, pa: uzrok *Raskolnikovom* ponašanju, u *Raskolnikovoj* svesti, *Raskolnikovo* osećanje, *Raskolnikovo* nastojanje (Lj. Milinković, titogradski Prosvjetni rad br. 11/74, 7).

Stamboliskova Bugarska (P. Milojević, Politika, 23. 3. 1972, 15).

Trochijev život (Politika, 24. 2. 1977, 10).

Crnjanskove poeme (V. Krnjević, sara-jevski Odjek br. 17/65).²

Crnjanskove Seobe (R. Ždrale, Letopis Matice srpske br. 4/72, 397), *Crnjanskovo* istorijsko osećanje (isto, 406).

Crnjanskih dela, *Crnjanskoj* drami, *Crnjanskovim* dramama (dvaput), *Crnjanskove* rečenice, *Crnjanska* dela (M. Trnčić, Venac br. 48, 11/76, 38), pa: *Crnjanskih* drama, *Crnjanskove* napomene (isto, 39), *Crnjanskovu* napomenu, *Crnjanskove* drame (40), *Crnjanskoj* definiciji (41).

¹ Kurzivi su moji.

² Isti autor kaže, u Borbi br. 316/67, 7: »Pored izvrsnih pjesama Sterijinih, Višnjicevih, Njegoševih, Jakšićevih, Kostićevih, Šantićevih, Rakićevih, Petrovićevih, *Crnjanskijevih*, Vasiljevićevih, Maksimoviće-*vih*« (valjda: Maksimovićeve, jer je reč o ženi).

U ovim citatima, istaknuti oblici su loše skrojeni.

Pripadni pridevi izvode se od imeničkih osnova dodavanjem nastavaka: -ov/-ev, -in, -ski, a s takvim prezimenima postupano dvojako:

a) od onih na -ov/ev mogu se dobiti pripadni pridevi dodavanjem sufiksa -ljev: Žukov > Žukovljev, a od onih na -in sufiksom -ov: Šaljapin > Šaljapinov;

b) ako se završuju na -ski, od njih se ne izvode novi pridevi, nego se upotrebljava pripadni posesiv (genitiv).

Ne kažemo: Belinskove ni Belinskijeve kritike, Gorkove ni Gorkijeve drame, Zrinjskova ni Zrinjskijeva pogibija, Čehove³ novele, već: kritike Belinskog(a), drame Gorkog(a), pogibija Zrinjskog(a), novele Čehova ili: Čehovljeve novele.

Stoga je i u citiranim primerima valjalo reći: Vorošilovljevi memoari,⁴ historija marksizma Vranickog(a), nihilist Dostojevskog(a), stavovi Kauckog(a), junak Ostrovskog(a), aspekti Raskolnikovljeva ponašanja, u Raskolnikovljevoj svesti, Raskolnikovljevo osećanje, Bugarska Stamboliskog(a), život Trockog(a), poeme, Seobe, rečenice, dela, napomene, drame Crnjanskog(a).

Jordan Molović

GOTOVO I SKORO

Videh, u novinama (Politika, 15. 12. 1974, 17), naslov: »Kukuruz skoro sav obran«.

A poznanik mi reče: »Proputovao sam skoro celu Evropu«.

Prema prvom primeru, sav je kukuruz skoro, tj. nedavno, pre kraćeg vremena, obran. a prema drugome, moj poznanik je skoro, nedavno proputovao celu, čitavu Evropu.

Međutim, nije reč o tome, već o nečemu drugom, a nesporazum je nastao zbog pogrešno, netačno upotrebljene reči »skoro« (koja, sama za se, nije pogrešna).

Kukuruz nije skoro, nedavno obran sav, već gotovo sav (u tekstu piše da je obran

³ To bi bilo od Čeh.

⁴ Ili: memoari Vorošilova, ali prva je mogućnost bolja, ispravnija.

s 95 odsto površina), tj. ostalo ga je i neobranog, a poznanik je proputovao gotovo, tj. bezmalo, još malo pa celu Evropu (nije, dakle, baš celu, čitavu Evropu — u nekim njenim zemljama i krajevima nije bio), ali ne skoro, nedavno (jer bi mu za to trebalo više vremena).

Valja razlikovati priloge »gotovo« i »skoro« i ne brkati ih, jer prvi znači količinu, a drugi vreme, pa nije i ne može biti isto:

Kukuruz gotovo (bezmalo) sav obran i: Kukuruz skoro (nedavno) sav obran, kao ni: Proputovati gotovo (bezmalo) celu Evropu i: Proputovati skoro (nedavno, pre kraćeg vremena) celu Evropu.

Jordan Molović

ČUDIM SE

U jednom tekstu M. Selimovića (u Politici, 7. 12. 1974, 17) dvaput je upotrebljen izraz, odnosno rečenica »Čudi me«.

Zatim, u pesmi M. Tešića »Pitanja«, u Politici (za decu), 5. 8. 1976: »Milenu mnogo čudi«.

Onda, naslov (Politika, 28. 3. 1977, 14) »Čudi me takva isključivost«.

Međutim, u našem jeziku pogrešno je upotrebljavati sam lik »čuditi«, već s još jednom rečju: ČUDITI SE (nekome, nečemu, ili: čuditi se što ...). To je, dakle, se-glagol (kao i: bojati se, dičiti se, znojiti se, kajati se, nadati se, osvrnuti se, rvati se, stideti se, truditi se — s različitim dopunama), pa je i rečca »se« obavezna u svima njegovim oblicima: čudim se, čudah se, čudio sam se, čudiću se, čudio bih se (da ne navodim ostala lica).

Prema tome, nije dobro: »Čudi me«, ni »Milenu mnogo čudi«, ni »Čudi me takva isključivost«.

Stoga je u navedenim primerima valjalo reći: Čudim se, Milena se čudi, Čudim se takvoj isključivosti.

Ne može nas, dakle, čuditi niko i ništa, a mi se možemo čuditi i čudimo se nekome ili nečemu ako imamo povod i razlog za čuđenje.

Jordan Molović

VIJESTI

ČITATELJI NE BI SMJELI BITI SAMO PASIVNI ČITAČI

Uredništvo je Jezika uvijek naglašavalo i sada opet naglašava da su čitatelji veoma značajan dio zajednice koja čini Jezik i da bez njih ne bi bilo ni Jezika ni njegova djelovanja. Zato oni ne bi smjeli biti samo pasivna strana koja kupuje Jezik, čita ga i prima na znanje, nego koja pročitano primjenjuje u praksi, potiče uredništvo na intenzivniji rad, upozorava ga na pojedine probleme, a i na određene nedostatke. I ne samo to! Čitatelji treba da su redoviti pretplatnici Jezika i njegovi širitelji.

Prijašnjih se godina događalo da pretplatnici pošalju pretplatu kad prime drugi, treći broj pa čak i da budu dužnici koju godinu. Sada toga više nema zato što nove privredne mjere traže da se časopis šalje sa-

mo onim pretplatnicima koji to zaista jesu: koji pretplatu šalju unaprijed. A takvih je samo polovica. Uredništvo je u 5. broju prošloga godišta upozorilo na to čitatelje i zamolilo ih da pretplatu pošalju na vrijeme i da nađu kojega novoga pretplatnika. Malo je pretplatnika našlo nove, a mnogi su zaboravili poslati pretplatu. A mi smo Jezik tiskali u dosadašnjoj nakladi od 4000 primjeraka po broju. I to sada treba raspacati. Što nisu učinili čitatelji, to mora nakladnik i uredništvo. Nakladnik je bivšim pretplatnicima poslao čekovne uplatnice. Uredništvo će poslati potencijalnim pretplatnicima pismo. Čitatelje molimo da nam dostave što više adresa takvih osoba. Kultura hrvatskoga književnog jezika treba da je zajednička brigom svih nas.

Uredništvo